

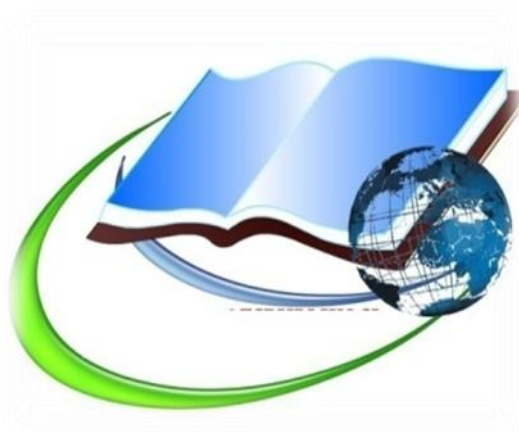
**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI
VAZIRLIGI HUZURIDAGI**

Respublika
Ta'lim Markazi

RESPUBLIKA TA'LIM MARKAZI

**2020-2021-O'QUV YILIDA UMUMIY O'RTA TA'LIM
MAKTABLARINING 8-SINF O'QUVCHILARI UCHUN BOSQICHLI
IMTIHON O'TKAZISH BO'YICHA INFORMATIKA VA AXBOROT
TEXNOLOGIYALARI FANIDAN METODIK TAVSIYA VA
MATERIALLAR**

Toshkent-2021

Imtihon materiallari Respublika ta'limi markazining navbatdan tashqari ilmiy-uslubiy kengashida muhokamaga qoyilib, tavsiya qilindi (2021-yil 31-martdagi 1-son Ilmiy-metodik kengash qarori).

Umumiy o'rta ta'lim muassasalarining 8-sinf o'quvchilari bosqichli nazorat imtihonini o'tkazish bo'yicha metodik tavsiya va materiallarni tijorat maqsadda ko'paytirib tarqatish taqiqlanadi.

Umumiy o'rta ta'lim muassasalari metodbirlashmalari bosqichli nazorat imtihoni materiallariga 15-20% gacha o'zgartirishlar kiritishi mumkin.

Tuzuvchilar:

A.I.Abdullajonov	Respublika ta'lim markazining informatika va axborot texnologiyalari fani metodisti
B.R.Meliboyev	Jizzax viloyati G'allaorol tuman XTB ga qarashli 80-umumiy o'rta ta'lim maktabi "Informatika va AT" fani o'qituvchisi

Taqrizchi:

M.A.Abdullayeva	Toshkent shahar Sergeli tumani 300-IDUMning Informatika va axborot texnologiyalari fani o'qituvchisi
R.A.Raximova	Toshkent shahar Yunusobod tumani 302-maktabning informatika va AT fani o'qituvchisi

INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI

8-SINF

Mazkur metodik tavsiyada bosqichli nazorat imtihonini o'tkazish bo'yicha ko'rsatmalar berilgan. Shuningdek, nazariy savollarni ishlarini baholash bo'yicha mezonlar keltirilgan. Har bir bosqichli nazorat imtihon bileti umumiy o'rta ta'lim maktablaridagi 6-8 sinf Informatika va axborot texnologiyalari kurslarining bo'limlaridagi mavzularini qamrab olgan bo'lib, savollar 6-, 7-sinf (2017-yil), 8-sinf (2020-yil) darsligi asosida tuzilgan.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarida 2020-2021 o'quv yilining 8-sinflarini tugatgan o'quvchilarning Informatika va axborot texnologiyalari fanidan egallashi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma, malaka hamda kompetensiyalarini aniqlash maqsadida bosqichli nazorat imtihoni bilet savollari nazariy hamda amaliy (kompyuter) usulda o'tkaziladi.

Har bir bosqichli nazorat imtihoni biletida 3 ta topshiriq bo'lib, 1 ta topshiriq nazariy va 2 ta topshiriq amaliy ish shaklidan iborat.

O'quvchiga tanlagan bilet topshiriqlarini bajarish uchun (60 minut) vaqt beriladi.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarida Informatika va axborot texnologiyalari fani chuqurlashtirib o'qitiladigan maktab ma'muriyati o'quv dasturiga mos ravishda qo'shimcha savollar kiritishi mumkin. Shu sababli o'quvchilarga yechimlarni izohlash uchun qo'shimcha ravishda vaqt berilishi lozim.

Imtihonning har bir savoliga berilgan javob o'quvchi uchun «5» ballik reyting asosida baholanadi. Ballar umumlashtirilib, o'rtacha ball chiqariladi.

Masalan: $5+4+3=12:3=4$

Amaliy ish bo'yicha baholash mezonlari:

t/r	Topshiriqni yoritilishiga qo'yiladigan talablar	Ballar
1	Topshiriq quyidagi bandlar bo'yicha to'liq bajarilgan bo'lsa: 1) topshiriq bajarilishi to'g'ri mantiqiy ketma-ketlikda bayon etilgan; 2) har bir qadam xato va kamchiliklardan holi; 3) topshiriq asoslab izoh bilan bayon etilgan; 4) topshiriqqa mos ilovalar (jadvallar va hokazo) keltirilgan; 5) xulosa (javob) chiqarilgan.	5
2	Topshiriq bajarilgan, lekin quyidagi bandlardan bittasida kamchilik bo'lsa: 1) topshiriq bajarilishi to'g'ri mantiqiy ketma-ketlikda bayon etilgan; 2) har bir qadam xato va kamchiliklardan holi; 3) topshiriq asoslab izoh bilan bayon etilgan; 4) topshiriqqa mos ilovalar (jadvallar va hokazo) keltirilgan; 5) xulosa (javob) chiqarilgan.	4
3	Topshiriq bajarilgan, lekin quyidagi bandlardan uchtasida kamchilik bo'lsa: 1) topshiriq bajarilishi to'g'ri mantiqiy ketma-ketlikda bayon etilgan; 2) har bir qadam xato va kamchiliklardan holi; 3) topshiriq asoslab izoh bilan bayon etilgan; 4) topshiriqqa mos ilovalar (jadvallar va hokazo) keltirilgan; 5) xulosa (javob) chiqarilgan.	3
4	Topshiriq o'quvchi tomonidan tushunilgan, lekin uni hal etishda kerak bo'ladigan ma'lumotlardan to'g'ri foydalana olmagan. Topshiriqni yechishda kamchiliklar ko'pligidan to'g'ri yechimga erisholmagan, lekin topshiriqni yechishda keltirilgan ayrim to'g'ri mulohazalar yuritilgan.	2
5	Topshiriq o'quvchi tomonidan tushunilgan, bajarishga harakat qilingan, lekin bajarilmagan.	1

Nazariy savollarni baholash mezonlari:

t/r	Topshiriqni yoritilishiga qo'yiladigan talablar	Ballar
1	O'quvchi berilgan savolga to'liq javob bergan va o'z fikrlari bilan boyitgan hamda texnik termin nomlarini kiritishda xatoliklarga yo'l qo'ymagan bo'lsa	5
2	O'quvchi berilgan savolga to'liq javob bergan lekin texnik termin nomlarini kiritishda xatoliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa	4
3	O'quvchi berilgan savolga qisman javob bergan va mavzuga oid o'z fikrlarini keltirgan bo'lsa	3
4	O'quvchi berilgan savolga javob bermagan lekin qisman javob berishga harakat qilgan bo'lsa	2
5	O'quvchi berilgan savolni ko'chirgan va umuman javob bermagan bo'lsa	1

INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI
8-SINF

1-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
 $11011_2 + (1 \cdot 2^8 + 1 \cdot 2^6 + 1 \cdot 2^4 + 1 \cdot 2^2 + 1 \cdot 2^0) \rightarrow X_{10}$
2. “O‘zbekiston - vatanim manim!” matnida qancha bayt va bit axborot bor?
(Qo‘shirnoq hisobga olinmasin)
3. Ijtimoiy mediya marketingning asosiy vazifalarini nimalardan iborat?

2-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O‘tkazishni bajaring: $D0E9A_{16} \rightarrow X_2$
2. “Men 8-sinfni a‘lo baholarga tugatdim” matnida qancha bayt va bit axborot bor?
(Qo‘shirnoq hisobga olinmasin)
3. Facebook platformasining vazifasi nimadan iborat?

3-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O‘tkazishni bajaring: $BA010_{16} \rightarrow X_2$
2. 1 Gbayt hajmga ega tashqi xotiraga “O‘zbekiston-mustaqil diyor!” matnini necha marta yozish mumkin. (Qo‘shirnoq hisobga olinmasin)
3. YouTube saytining vazifasi nimadan iborat?

4-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O‘tkazishni bajaring: $F0DA_{16} \rightarrow X_2$
2. O‘z ism-sharifingizda necha bit va bayt axborot borligini hisoblang.
3. Telegram tarmog‘ida qanday qanday loyihalarni yuritish mumkin?

5-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O‘tkazishni bajaring: $BA6BA_{16} \rightarrow X_2$
2. “Kelajak yoshlar qo‘lida” iborasida necha bayt axborot borligini hisoblang va uni axborotning boshqa o‘lchov birliklarida ifodalang.
3. Instagram tarmog‘ining Facebook, Telegram va Youtube dan farqli jihatlari nimada?

6-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $F09B_{16} \rightarrow X_8$
2. Agar axborot 20 Mbayt hajmga ega bo'lsa, u qancha bit, bayt va Kbayt ekanligini hisoblang.
3. SMM ni internet tarmog'ida harakatlantirish bosqichlarini sanang.

7-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $9EE0_{16} \rightarrow X_2$
2. Agar kitobdagi axborot hajmi 640 Kbayt ekanligi ma'lum bo'lsa, uni nechta "kompyuter" so'zi bilan almashtirish munikin? (Qo'shtirnoq hisobga olinmasin)
3. YouTube saytida kanalga videoni qanday joylashtirish mumkin?

8-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $334477_8 \rightarrow X_{16}$
2. Bir kitobda 250 ta sahifa bo'lib, har bir sahifa 30 ta satrdan va har bir satr 75 ta belgidan iborat bo'lsa, kitobdagi axborot hajmini hisoblang.
3. Facebook tarmog'ida sahifani qanday ochish mumkin?

9-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
Sonlarni kamayish tartibida joylashtiring: $102_{10}, 147_8, 65_{16}$
2. Bir kitobda 200 ta sahifa bo'lib, har bir sahifa 32 ta satrdan va har bir satr 80 ta belgidan iborat bo'lsa, kitobdagi axborot hajmini hisoblang.
3. Telegram tarmog'ida kanalni qanday yaratish mumkin?

10-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
Sonlarni o'sish tartibida joylashtiring: $12_8 \cdot 1010_2, 20_8 \cdot A_{16}, 200_{10}$
2. Bir kitobda 256 ta sahifa bo'lib, har bir sahifa 28 ta satrdan va har bir satr 76 ta belgidan iborat bo'lsa, kitobdagi axborot hajmini hisoblang.
3. Telegram tarmog'ida qanday kanal turlarini bilasiz va ularning farqlarini tushuntirib bering.

11-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $203891_{10} \rightarrow X_8$
2. Maktabingiz joylashgan manzil to'g'risidagi axborotning hajmini hisoblang.
3. CMS (Kontentni boshqarish tizimlari) ning afzalliklarini sanang.

12-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
Sonlarni o'sish tartibida joylashtiring: $1010_8, 100010_2, 101_{16}$
2. Uyingiz joylashgan manzil to'g'risidagi axborotning hajmini hisoblang.
3. CMS (Kontentni boshqarish tizimlari) ning kamchiliklarini sanang.

13-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
 $1000010_2 + 1 \cdot 2^6 + 1 \cdot 2^5 + 1 \cdot 2^4 + 1 \cdot 2^3 + 1 \cdot 2^0 \rightarrow X_{10}$
2. O'zbekiston Respublikasi davlat madhiyasining dastlabki birinchi qatorida qancha axborot borligini hisoblang.
3. CMS (Kontentni boshqarish tizimlari) platformalari qanday guruhlariga bo'linadi?

14-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $620057_8 \rightarrow X_2$
2. O'zingiz yoqtirgan biror she'ning dastlabki birinchi qatorida qancha axborot borligini aniqlang.
3. CMS (Kontentni boshqarish tizimlari) platformalari fazifalariga ko'ra qanday turlarga bo'linadi?

15-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $211519_{10} \rightarrow X_8$
2. "Respublika iqtisodiyotini boshqarishda kompyuterlarning ahamiyati beqiyos" iborasidagi axborot hajmini toping. (Qo'shtirnoq hisobga olinmasin)
3. Yopiq kodli platform deganda nimani tushunasiz?

16-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
Sonlarni o‘shish tartibida joylashtiring: $111011_2, 114_8, 3A_{16}$
2. Quyida keltirilgan axborotlarning hajmini bit va kilobaytda ifodalang: 1957-yilda “O‘zbekiston Fanlar Akademiyasining Matematika instituti qoshida Hisoblash markazi tashkil etildi”.
3. WordPress platformasi qanday vazifani bajaradi?

17-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O‘tkazishni bajaring: $2746735255_8 \rightarrow X_2$
2. Quyida keltirilgan axborotlarning hajmini bit va kilobaytda ifodalang: “1963-yili Hisoblash markazi Mexanika institutiga o‘tkazildi”.
3. Joomla platformasi qanday vazifani bajaradi?

18-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
Sonlarni kamayish tartibida joylashtiring: $72_8, 68_{10}, 38_{16}$
2. Quyida keltirilgan axborotlarning hajmini bit va kilobaytda ifodalang: “Shohsanam 1995-yil 30-martda Toshkent shahrida tug‘ildi”.
3. Drupal platformasi qanday vazifani bajaradi?

19-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
 $1101111_2 + 1 \cdot 2^6 + 1 \cdot 2^3 + 1 \cdot 2^1 + 1 \cdot 2^0 \rightarrow X_{10}$
2. Ma’lumotda baytlarda ifodalangan belgilar sonini toping:
 $1101001100011100110100110001110001010111$
3. OpenServer qanday dasturiy ta’minot?

20-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O‘tkazishni bajaring: $111100011000_2 \rightarrow X_{10}$
2. Ma’lumotda baytlarda ifodalangan belgilar sonini toping:
 $10101110100110001110011010011000$
3. WordPress.com bilan WordPress.org ning farqli jihatlarini sanang?

21-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $100101011101100101_2 \rightarrow X_8$
2. Ma'lumotda baytlarda ifodalangan belgilar sonini toping:
 $100110001110011010011000111000101011110111100010$
3. Web-saytning dizayni nima?

22-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $1001001111000111100_2 \rightarrow X_{16}$
2. 1 Gbayt axborot 64 Kbayt/sek tezlikda qancha vaqt uzatiladi?
3. WordPressda web-sayt nomi va logotipi qaysi bo'lim orqali tahrirlanadi?

23-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $DAA_{16} \rightarrow X_8$
2. 512 Mbayt axborot 128 Kbayt/sek tezlikda qancha vaqt uzatiladi?
3. WordPressda web-saytga sahifa qanday kiritiladi?

24-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $10000000101_2 \rightarrow X_{10}$
2. 5 Gbayt axborot 512 Kbayt/sek tezlikda qancha vaqt uzatiladi?
3. Ta'lim boshqaruv tizimlari deganda nimani tushinasiz?

25-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $ABAD_{16} \rightarrow X_8$
2. 128 Mbayt axborot 32 Kbayt/sek tezlikda qancha vaqt uzatiladi?
3. Masofaviy o'qitish nima?

26-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
Sonlarni o'sish tartibida joylashtiring: $1010000_2, 117_8, 4F_{16}$
2. 1024 Mbayt axborot 512 sekundda uzatilgan bo'lsa, axborot uzatish tezligini aniqlang.
3. LMS (Ta'lim boshqaruv tizimlari) ning afzalliklarini sanang.

27-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $100001100101_2 \rightarrow X_{10}$
2. 1 Gbayt axborot 128 sekundda uzatilgan bo'lsa, axborot uzatish tezligini aniqlang.
3. LMS(Ta'lim boshqaruv tizimlari) ning kamchiliklarini sanang.

28-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $EEE0_{16} \rightarrow X_8$
2. 128 Mbayt axborot 32 sekundda uzatilgan bo'lsa, axborot uzatish tezligini aniqlang.
3. LMS(Ta'lim boshqaruv tizimlari) ning qanday vazifalarini bilasiz?

29-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
Sonlarni kamayish tartibida joylashtiring: $62_{16}, 1100100_2, 143_8$
2. Bir kitobda 750 ta sahifa bo'lib, har bir sahifa 32 ta satrdan va har bir satr 72 ta belgidan iborat bo'lsa, kitobdagi axborotni 24 Kbayt/sek tezlik bilan uzatilsa sarflanadigan vaqtni toping.
3. LMS(Ta'lim boshqaruv tizimlari) ning qanday turlarini bilasiz?

30-BILET

1. Sanoq sistemalariga oid topshiriqni bajaring.
O'tkazishni bajaring: $100010001101_2 \rightarrow X_8$
2. Bir kitobda 256 ta sahifa bo'lib, har bir sahifa 32 ta satrdan va har bir satr 76 ta belgidan iborat bo'lsa, kitobdagi axborotni 32 Kbayt/sek tezlik bilan uzatilsa sarflanadigan vaqtni toping.
3. MOOC da qanday platformalarni bilasiz?
- 4.